

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1. — Dopisal se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Št. telefona 552
Naročnina za ozemlje SHS: letno D 90.—, za pol leta D 45.—, za četrt leta D 22.50, mesečno D 7.50, za inozemstvo D 120.—. — Plača in toži se v Ljubljani

LITO V.

LJUBLJANA, dne 2. decembra 1922.

STEV. 141.

List stane od 1. novembra 1922:

1. za kraljevino SHS:

celoletno	Din. 120.—
polletno	Din. 60.—
četrtletno	Din. 30.—
mesečno	Din. 10.—
posamezna štev.	Din. 1.—

2. za inozemstvo:

celoletno	Din. 150.—
-----------	------------

Izgledi nove nemške vlade.

Po dolgih, težkih bojih in po mukopolnem trudu se je v Nemčiji ustanovitev nove vlade, vendar enkrat posrečila in kabinet Kuno stopi na mesto kabineta Wirth.

Padec vlade državnega kanclerja Wirth-a sta, kakor piše zagrebški »Tagblatt« neposredno povzročili dve glavni nalogi, ki jih je Wirth sicer še začasno poznal kot cilja, proti katerima se ima gibanje politika nemške vlade: toda za dosego katerih ni uporabil zadostno energije: Revizija reparacijskih obveznosti napram zunanosti in zbiranje moči v svrhu zvišanja gospodarske produktivnosti v notranjosti. Pripoznanje, da je ta notranjepolitični cilj predpogoj zunanjepolitičnega je vzbudilo v njem načrt o razširjanju in zvečanju koalicijskega programa priključitve nemške ljudske stranke, kot zastopnice produktivnega podjetništva. Toda ta preokret na desno je povzročil takoj precejšnjo amioznost proti dr. Wirthu. Stranka, po katere iniciativah se je toliko časa ravnala politika dr. Wirth-a, je odpovedala svojo poslušnost in s tem je bil padec dr. Wirtha zapečaten in s tem je žalibog tudi pokopalo ideje velike koalicije. Novi kandidat za mesto državnega kanclerja, katerega si je zbral president države iz vodilnih nemških gospodarskih krogov, je imel ob pogajanjih s strankami takoj priliko, da se prepriča, da teh strank ni mogoče spraviti pod en sam klobuk. Socialdemokracija je kategorično izjavila, da ne bo mogla na noben način sodelovati v kabinetu, kjer bi morala uživati nemška ljudska stranka znatnejši vpliv. Tudi centristi so se držali nekaj časa rezervirano in so zopet zahtevali dr. Wirtha, potem so se pa vendar zadovoljili s tem, da je ostal dosedanjí finančni minister dr. Hermes, ki je uprav v dnevih najtežje krize poravnal svoj stari spor z dr. Wirthom pred najvišjo strankino instanco, pri čemer se sicer ni preveč dobro odrezal, pa vendar je prizadel še precejšnji udarec kanclerju. Novi šef kabineta si ni znal v tej zagati drugače pomagati, nego da se ni nasmiljal na popolno sodelovanje strank, ampak da si je zbral moze svoje vlade tam, kjer so se mu ponujali. V njegovih intencijah je bilo, da si ne ustvari kabineta strank, ampak kabinet posameznih osebnosti, kabinet dela.

Po dolgem iskanju in pogajanju se je kabinet končno sestavil, in kdor ga pogleda pobliže, bo v njem spoznal karaktistične poteze strankinega kabineta. Tajnemu svetniku dr. Kuno, generalnemu ravnatelju Hamburg-Amerika linije, velikemu gospodarskemu kapitanu Nemčije se ni

posrečilo, da bi mogel privabiti kot sodelavca v svojo vlado niti enega izmed velikih vodilnih ekonomistov. Kar se mu je ponudilo, to so vseskozi politično ožigosane osebnosti, in sicer se nahajajo na najvažnejših mestih tako markantne politične osebe, da so že s tem izgledi novega kabineta napram parlamentu prejudicirani. Vlada, v kateri ima vodja najbolj prave skupine industrijske stranke tako važno in odločujočo pozicijo, kakor je bila dana ministru dr. Becker-ju, provocira najstrožji odpor socialdemokraov, odpor, ki se ga že sedaj oznanja, ko se ni kabinet niti še predstavil parlamentu. Demokrati, ki sedijo v vladi, bi morali imeti nalogo, da bi predpripravljali poravnavo s socialisti in da bi jih pridobili za eventuelen poznejši pristop. Ta naloga pa bo jedva li izvršljiva in kabinet Kuno ne bo tega nikdar doživel.

Notranjepolitično se bo nahajala nova vlada v najhujšem času v težkih bojih, ako bo začela z izvršitvijo svojega programa glede zvišanja produktivnosti in ako bo zahtevala v te svrhe bolj intenzivno delo, pred vsem pa, ako bo zahtevala podaljšanje delovnega časa. Ako bi bili socialisti v vladi, bi se dalo mogoče še upati, da se bo s principielno ohranitvijo osemurnega delavnika na podlagi svobodnih tarifnih pogodb, dalo doseči večjo produktivnost, ako so pa socialisti v opoziciji, je to skoro brez vsakega upanja, in še bolj težko je, voditi boj proti težkočam zime, proti pomanjkanju življenskih produktov in kuriva, ako delavske stranke pri tem ne pomagajo, ampak celo oponirajo. Na teh notranjepolitičnih nalogah bi novi kabinet dr. Kuno padel, ne da bi imel priliko vsaj malo časa delovati.

Pod temi pogoji je tudi zunanjepolitična pozicija nove vlade zelo neugodna. Inozemstvo ima polni vpogled v notranjepolitične razmere v Nemčiji, vidi ozko bazo, na kateri sloni nova vlada in s katere jo more sumiti najneznatnejši pihljaj. Temu primerno bo tedaj tudi zaupanje v nje obstoj in v nje vpliv na notranje razmere zelo skromno. Brez trdnega zaupanja v obstoj in delazmožnost nove vlade, ne bo pa inozemstvo, v prvi vrsti Francija nikakor ne pripravljena, da začne s tako vlado pregovarjanja tako velike važnosti, kakor je ravno revizija reparacijskega vprašanja. Pariz vidi v tem kabinetu Kuno, še predno začne ta delovati, da je to samo nekaj zaslihi izhod iz zagate, in da se niti ne izplača, da bi se spuščalo s takim kabinetom v pregovore. Tako je ozačje, v katerem se pričakuje v Franciji začetek zunanjepolitičnega delovanja novega kabineta in to ozačje ne nudi najboljših auspicij. Z Anglijo in Ameriko stoji novi kancler v najboljših osebnih in gospodarskih stikih, in tukaj se presoja situacijo precej ugodno. Končno pa ne bodo smeli tudi ne tam presojati nove nemške vlade samo po njenem šefu, ampak po njenem sestavu, in po sprejemu, ki ga bo deležna pri strankah nemškega državnega zbora in tako se bo neizogibno izvršila revizija te tako ugodne sodbe tudi na teh za razvoj zunanjepolitičnih razmer odločilnih mestih.

Brezdvomno, bo imela nova nemška vlada zelo težko bodočnost. Želja, naj bi nova vlada dala trdno smer nemške politike, da bi se mogla rešiti vsa ona težka vprašanja, ki tako grozno tlačijo Nemčijo in jo ovirajo pri obnovitvi svojega gospodarstva, ta želja bo ostala brez dvoma neizpolnjena. S tem pa je sodba o kabinetu Kuno že zapečaten, kajti do rešitve teh vprašanj mora vendar Nemčija priti, ako ne pod kabinetom Kuno, pa pod drugim vodstvom. To ne zahteva samo usoda Nemčije, ampak to postaja vedno bolj tudi neobhodna potreba cele Evrope.

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

59. Naša pletarska obrt in industrija.

Pletarski izdelki se izdelujejo bodisi v obrtniških delavnicah po mestih, bodisi v hišah domačih industrijalcev po vaseh in mestih za prodajo, bodisi na kmetih za njih lastno domačo uporabo.

V Srbiji se največji del izdeluje kot produkt domače pletarske industrije, ki je najmočnejše koncentrirana v Moravski dolini okrog Jagodine. Tako izdeluje v vasi Bagrdan 60 kmetov zelene in bele košare za sadje, v Ribarih 60 do 90 kmetov, v Paračinu 40 kmetov, v Lanišću 120 kmetov, v Jovcu 10 do 12. Kmetje delajo košare po zimi, odnosno v času, ko nimajo dela na polju. Vrbo dobivajo iz moravskih otokov in obale. Trгоvec, ki blago kupuje in ga prodaja dalje, se imenuje Ilija Ristić, ki kupi letno po 100.000 komadov košar za sadje od kmetov ter jih prodaja izvoznikarjem sadja. V črnogorskem okraju užičkega okrožja dela po 5 kmetov v sledečih vaseh: Mijonici, Skakavci, Rosiči, Stojšići in Drenovci. V pretresnični občini v dobriškem okraju tudi izdelujejo kmetje košare, v žagubiški občini homoljskega okraja dela košare 20 kmetov. V Leskovškem okraju izdeluje košare 37 ciginov, v občini Lukov dela 20 ciginov košare, v Vladičinem Hanu in Lepenici delajo cigani košare, v Bos. Drenovi v Trsteniškem okraju dela 5 oseb košarske izdelke, v vasi Radović v Kolubarskem okraju dela 5 ciginov košare, v Kotešniški občini v valjevskem okraju dela košare 12 kmetov, v vasi Lokmir delajo košare 4 kmetje. V podgorskem okraju v gornjebukovski občini dela 20 in v občini Pričevići pa 60 kmetov košare. V vasi Lukov v Boljevaškem okraju delajo 4 cigani košare. V južni Srbiji delajo cigani košare v Mitrovici (6) v vaseh Saraj, Orman, Nikšić (skopeljski okraj), v Krivi Palanki, od Djevdjelije do Dojrana košare za bube od sviloprežke; v Maletškem okraju, v Jezdencih v Podnočanski občini v Prespanskem okraju delajo košare za grozdje itd. V vasi Krnjevo pri Trsteniku delata 2 do 3, v vasi Jelašnica pri Nišu 4 do 5 pletarjev kmetov. Znatne količine protja ima v Srbiji Osipaonica, Lipe, Dragovač, Lucina in Dubravica, ki je najboljša moravsko protje. Dobro protje daje tudi otok Ciganlija in Zemunski otok, slabejše pančevski in

Višnjevački otok, ker se protje ne obdelava marveč izraščajo vrbe v drevesa. V Srbiji se nahaja sledeče številno pletarskih obrtnikov in sicer v Beogradu 3, Smederevu 1 in v Jagodini 1.

V Srbiji je obstojala pletarska šola v Topčideru, ki pa ni prinesla pričakovanih rezultatov. Pri kmetijskih šolah v Šabcu, Bukovcu, Leskovcu in Požarevcu so se nahajali učitelji pletarstva. Šola bi bilo treba otvoriti v Jagodini, kjer je središče domače industrije, kjer bi bila sigurno vplivala, da se izdelujejo finejši izdelki.

V Bosni in Hercegovini se izdelujejo pletarski izdelki i obrtoma, kakor tudi kot domača industrija, kakor v Bjelini, Brčkem (Mahala in Orašje), v Šabcu, Posušju, Bos. Brodu in Banjaluki in sicer večinoma od savskega protja, to je iz savskih otokov. Ceni se, da se izdeluje okrog 150.000 komadov košar za sadje letno. V Drežnici v Mostarskem okrožju se izdelujejo takozvani sepeti, to so košare za konjske tovore, in krošnje za izvoz sadja iz Ostrožca, Lisičica in Konjic. V Sarajevu se je nahajala pred vojno šola, katero je organiziral g. Havelka. V kaznilnem zavodu v Zenici pletejo kaznjenci, ki razširjajo potem obrt po celi državi. V Bosni se je izdelalo 2000—3000 finih kovčkov, ostanek pa se je donajalo iz Apatina.

V Vojvodini se izdelujejo pletarski izdelki za trgovino v Apatinu, kjer ima pletarska zadruga okrog 420 članov pletarjev. Je pa še 50 mojstrov, ki delajo poleg te zadruge, ter zaposlujejo v domači industriji okrog 400 kmetov, ki delajo doma. Od teh mojstrov ima n. pr. g. Peter Kesler 50 do 60 delavcev, g. Jozef Gaz ml. 20 delavcev, Jozef Gaz star. 10 do 15 delavcev, Josef Švercelj 10 delavcev.

V Apatinu se izdelujejo vsi pletarski predmeti od najpreprostejšega do najfinejšega dela. Vrbe nabavljajo iz Slov. Broda in Dervente, medtem ko so jih preje nabavljali iz Madžarske. Iz Apatina se blago prodaja po celi državi, to je, da prihajajo trgovci, nakupujejo ter nosijo potem po hišah. V Apatinu se izdelava letno okrog 500.000 košar za sadje (za 5, 15, 25, 35, 50 in 100 kg), okrog 10.000 črnih košar za ribe z vsebino 80 do 100 kg, 20.000 potnih košar ter različnih tržnih košar letno 30 do 40 tisoč komadov, košare za perilo 20 tisoč komadov, pletarskega pohištva 100 do 1000 komadov, košarice za cvetje 3 do 4000 komadov, košare za papir 2 do 3000 komadov itd. En dober delavec izdelava z rodbino do 20 kovčkov na teden ter zasluži pri tem 40 dinarjev dnevno. Delajo stalno in prekinejo delo samo kadar okopavajo vinograde in koruze. Apatinje je čisto nemško mesto s 18.000 prebivalci, ki se bavijo z pletarstvom, izdelavo čolnov, vrvarstvom in izdelavo lesenih čevljev.

V predvojni dobi je obstojala tam šola, kjer je sedaj zadruga. Izdelovanje boljših izdelkov se je razširilo med vojno. Košare pletejo po hišah vsi rodbinski člani. Protje režejo marca in julija meseca. Vrba, narezana marca meseca, se reže v novembru. Protju, ki se nareže v marcu in juliju, se takoj oluplja, se ne kuha, ker je zrelo ter se takoj uporablja. Od novemberskega protja se pr-

va kvaliteta prebere in zasadi ter se na pomlad, ko zraste listje izvele in očisti. Druga kvaliteta pa se takoj olupljuje in kuha. Vsak mojster ima za lupljenje kože svoj kotel. Tretja kvaliteta se zloži v plasti ter se iz nje izdelujejo meseca februarja sadne košare.

Najboljše protje se nahaja na drinskih otokih, vendar ga s srbijanske strani ne predelujejo, marveč se izkorišča le z bosanske strani. Nadalje je protje dobro na Savi pri Šabcu, Bos. Brodu in Slavonskem Brodu, kjer se protje goji na velikih, parcelah.

V Dalmaciji se je nahajala pletarska šola v Opuženu. Plete pa se tudi v Polički. Opužen ali Metković bi bili ugodni, ker se nahajajo ob izlivu Neretve, kjer je izvrstna vrba in kjer bi se dala izborna vrba gojiti.

Na Hrvaškem in v Slavoniji se nahaja tovarna v Veliki Gorici pri Zagrebu, ki je last g. Jakoba Majdiča in Oldriha Frajmana iz Zagreba. Ta dva sta zakupila prostor ob izlivu Sotle v Savo. Iz tega prostora se že nad 20 let, izvzemši vojno dobo, vozili Italijani protje v Italijo. Ta tovarna izdeluje v kaznilnicah v Lepoglavi in Mitrovici pletarske izdelke.

V Črni gori delajo kmetje vsak za svojo porabo, izvzemši v barskem okrožju, kjer delajo tudi za prodajo. Od strani države se ni ničesar ukrenilo, da bi se ta posel razvil. On bi se lahko razvil v ulcinskem, tuškem in podgoriškem okraju, kjer se nahajajo vrbe.

V Sloveniji izdelujejo v Domžalah taške iz trsja, cekarje iz slame ter različno galanterijsko blago, kakor peharje za kruh, košare za papir in podobno. Nadalje se nahaja lepa domača industrija pri Ptuj, kjer izdelujejo kmetje v dveh vaseh sadne košare, ter fine izdelke kot n. pr. potne košare in pohištvo.

Obžalovanja vredno je, da se dosedaj v celi državi ne izdelujejo otroški vozički, ki so se pred vojno izdelovali v Beogradu, kjer pa obrtniki, ki so bili po vojni močno oškodovani, niso v stanju obnoviti te stroke, ki zahteva večji kapital. Drugače se izdeluje vse, kar spada v pletarsko-košarsko stroko, doma in ni nikake stvarne potrebe uvoza, akoravno se uvažajo znatne količine blaga iz Češke, ker se blago iz Apatina izvažava v Solun. Kakor je zgoraj omenjeno, se izvažava vrbno protje v Italijo; a dalo bi se ga še več izvažati in sicer v Italijo in Avstrijo, ako bi se posvetila potrebna paznja obdelovanju vrbišč ob Drini, Savi, Moravi, Dravi, Neretvi itd. in, ako bi se uvedlo umetno nasajanje in gojenje plemenitih vrb.

Da bi oplemili to izvanredno koristno industrijo ter jo na novo vpletali bi bilo treba uvesti povsod pletarsko-košarske šole, kjer že obstoja pletarska industrija in kjer se nahajajo vrbe, kakor bi bilo v Jagodini, Osipaonici, Rači ali v kakem drugem kraju ob Drini, v Metkoviću, Bos. in Slavonskem Brodu ter Ptuj. Nikakor pa ni treba snovati šol kakor v Topčideru, Sarajevu in podobnih krajih, kjer niso dani zanje predpogoji, ker je treba pletarstvo vpeljati tam, kjer se nahajajo vrbe ali pa je treba samoniklo pletarstvo potom šole oplemiti.

Iz pravosodne prakse.

Obrtno sodišče.

Tožitelj je prišel iz Nemčije k tožencu za nadstrojnika ter se je v pisni pogodbi določila tudi 6 tedenska odpovedna doba in povračilo potnih stroškov nazaj v Nemčijo, toda šele po 6 mesečnem službovanju. Pisarna pogodba se je sklenila 15./2. 1922. Ker pa tožitelj ni mogel prej pobiti potnega dovoljenja nastopil je svoje mesto šele 22./4. 1922. Trdi pa, da ga je toženec ponovno pozival, da naj kmalu pride, vsled česar je 8./4. 1922 ko še ni imel potnega dovoljenja svojo službo kar odpovedal. Ker pa je potem le še moral čakati, do 22./4. 1922, zahteval je od toženca povračilo tudi na ta čas odpadajoče mezde v znesku 2600 K.

Nadalje je navajal tožitelj, da je bilo vse ostalo toženčeve osebe organizirano osobe je zahtevalo od toženca, da tožitelja odpusti. Pod tem pritiskom mu je toženec dne 15./7. 1922 odpovedal za 1. september t. l. Toda organizirano delavstvo je zahtevalo takojšnje odpustitev in ker toženec temu ni ugodil je stopilo v štrajk. Na drugi štrajkovni dan to je 1. avg. 1922 je zahteval toženec od tožitelja, da opravi razun pri svojem stroju tudi še druga dela pri drugih strojih in ker tožitelj tega ni hotel ga je toženec odslovil.

Tožitelj je trdil, da toženec k temu ni bil opravičen, kajti delo pri drugih strojih ni spadalo v tožiteljev delo. Krog svojega stroja pa tudi ni mogel kar pustiti, ker bi se sicer lahko zgodil kak »malér« žalil pa toženca ni. Zaradi tega je zahteval tožitelj s tožbo plačo za ostalo odpovedno dobo namreč za mesec avgust v znesku 7000 K stroške priselitve iz Nemčije 3295 K, stroške vrnitve v Nemčijo, ki bodo gotovo znesli vsaj 5000 K natančnega zneska pa ne ve in slednjič še gori omenjeni znesek 2600 K. Ker je bil od 8. do 22. aprila 1922 v Nemčiji brez dela in tudi še zaostanek na plači 100 K.

Toženec ugovarja, da je tožitelja odslovil, ker se ni pokoril v njegovi odredbi, da naj opravi delo pri nekem

drugem stroju, čeprav je bil ravno po pogodbi kot nadstrojnik dolžan, v potrebi tudi dela pri drugih strojih opraviti. Tožitelj tudi ni bil marljiv je toženca ponovno žalil in mu nekoč vpričo drugih uslužbencev rekel, da nima nič govoriti. Vsled tega ne gre tožitelju plača za ostalo odpovedno dobo ne gre mu povračilo selitvenih stroškov, ker mu ni služil še 6 mesecev in ne gremu povračilo mezde za čas od 8. do 22. aprila 1922 ko je bil v Nemčiji brez službe, ker tega tožitelj ni zakrivil.

Obrtno sodišče je tožitelju prisodilo zaostanek na plači 100 K in zaslužek za polovico dneva (1. avg.) v znesku 116 K 66 v kar je oboje tudi toženec sam pripoznal. Višji tožbeni zahtevek je sodišče zavrnilo in sicer zahtevek zadevajoč mezdo, ker je bil toženec opravičen v smislu § 27 točka 4 zak. o trgovskih nastavljenih takoj odsloviti. V pisni pogodbi o kateri je tožitelj trdil, da jo je sestavil in sam spisal zavezal se je namreč izrecno se pokoriti naročilom vodstva in se povsod kjer treba lotiti dela. Dolžan je bil torej že vsled tega naročeno mu delo izvršiti in ni bila njegova skrb če bi med tem pri njegovem stroju kaj zgodilo, saj bi v tem slučaju škodo itak moral toženec sam trpeti, ker bi bila posledica tožiteljeve odsotnosti povzročena od toženca samega.

Povračilo potnih stroškov tožitelju ni šlo, ker še ni služil pri tožencu 6 mesecev, kar je bilo po pogodbi pogoj povračila. Ravno tako je neopravičeno pa tožitelj zahteval povračilo zaslužka v dobi od 8. do 22. aprila 1922, ko je bil v Nemčiji brez posla, ker tega ni toženec zakrivil čeprav mu je pisal, da naj kmalu pride.

Razsodbo obrtnega sodišča potrdilo je tudi deželno kot prizivno sodišče iz bistveno istih razlogov.

Vesti iz Rusije.

Kakor se čuje, se je daljna vzhodna republika zedinila z ostalo Rusijo v eno državo. Sicer je ta vest še nejasna, in so sploh dogodki, ki so se odigrali od poloma carizma pa do danes na slovanskem vzhodu še zelo netočni, vendar pa nam ta vest o združitvi Sibirijske z materjo Rusijo priča, da se Rusija dviga iz gospodarskega, političnega in moralnega razsula, kamor jo je pahnila revolucija in državljanska vojna. Ko je v novembru leta 1917. Lenin proglasil Rusijo za sovjetsko republiko ter zaklical vsem narodom Rusije, naj si vzamejo narodno svobodo na podlagi samoodločbe, so se namah ocepili obrobni narodi in nastale so baltiške samostojne države, ki so se po končani svetovni vojni še razširile in izpopolnile. Tudi Ukrajina se je osvobodila in ustanovila samostojno repu-

blika, isto se je vršilo na Kavkazu. S to potezo je Lenin začasno in navidezno razkosal Rusijo in umevno je, da so bili vsi nacionalisti Rusije in vsi Slovani sploh skrajno potrti zbog razpada ogromne države. In ko so razni generali s pomočjo inozemstva pričeli z meščansko vojno z geslom združitve Rusije, tedaj je bila na njihovi strani vsa nacionalistična ruska javnost ne oziraje se na stranske namene zapadnih držav in nekaterih zagrizenih ruskih reakcionarcev. Toda dogodki so šli svojo pot, vse solze, vsako obžalovanje in proklinjanje Lenina in njegovih pristašev ni zaleglo. Trockijeve armade so premagale vse zunanje in notranje boljševiške sovražnike, Rusija je morala prestat velikanstvo izgube na človeškem materialu in v blagu, nazadnje je pritisnila še uničujoča lakota ob Volgi, toda Rusija ne-le da ni razpadla, ampak začela je zbirati raztresene svoje ude in se zbirati v kompaktno narodno državo.

Pred nekaj meseci se je Ukrajina popolnoma zlila v ostalo Rusijo, kavkaške republike ravno tako, a s sedanjim proglasom republike Čite v Sibiriji je ujedinjenje Rusije malone končano, to se pravi ogromna večina vseh Rusov živi v eni ogromni državi. Veliko število Rusov živi še v poljski državi v Galiciji in Besarabiji je po večini rusko prebivalstvo. Znano je tudi, da noče sovjetska Rusija pod nobenim pogojem priznati Besarabijo Rumuniji. V tem oziru kaže sovjetska vlada takšno odločenost in nepopustljivost, da Rumunijo resno skrbi besarabsko vprašanje. Da se tudi sovjetska Rusija zanima za ruske manjšine v obmejnih državah, ki so nastale na ruševinah carske vladavine je znano.

Kakor je znano, je doživela Kolčakova akcija v Sibiriji velik poraz, ki ga je plačal Kolčak s svojim življenjem. Kaj je sledilo Kolčaku v Sibiriji, je še precej nejasno, gotovo pa je, da so se vrstile razne socialistične struje, toda končno je morala zmagati ona, ki je dobila v Moskvi priznanje in oporo. Tudi najvzhodnejša republika s sedežem v Čiti ni mogla ostati brez vpliva moskovskih vladarjev. Da pa je prišlo tako kmalu do ujedinjenja z ostalo Rusijo, so k temu pripomogli Japonci, ki so hoteli izkoristiti razkosanost Rusije, ter njeno gospodarsko in politično slabost za to, da bi se polastili bogate sibirске dežele. Sibirija je ogromna dežela, ki je sama zase večja od Evrope, a je redko naseljena, kajti na tej obširni zemlji živi jedva 16 milijonov ljudi, ki so po tridesetine Rusi. Gozdovi, rudniki, poljane, a na oceanskem obrežju bogati ribolovi so ti sta bogastva, ki delajo to še deviško

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(56. nadaljevanje).

Toda prezreti ne smete dovoza iz Madrasa, Penanga in Egipta, kakor tudi ne drugih prekomorskih dežel, ki se bavijo s produkcijo sladkorja, ga baviš gospod Krej.

Ako vzamemo okroglo 90.000 ton iz angleških kolonij, tedaj so zapadeni v tem številu tudi dovozi iz Egipta in Vzhodne Indije. Kar se tiče drugih dežel, pridejo v poštev še Brazilija, Mauricija, Manila in Portorika, ki lahko pripeljejo na angleški trg okroglo 100.000 ton.

Pri tem pozabiš na Kubo, papa, z njeno veliko, milijon ton presegačo produkcijo, kakor tudi Javo z njenimi znatnimi izvozi sladkorja, omeni statistik Adolf.

Kuba sploh ne pride za evropejski trg v poštev, kajti njeno celo produkcijo porabijo Združene države, o katerih pa naj še omenim, da računajo z večjim izvozom s Kube, kakor le z milijonom ton. Tudi izvozi z Jave bodo šli brez dvoma v Severno Ameriko, razen, če ne nastopijo prav izvanredne okoliščine.

Toda ravno na te moramo biti

pri špekulaciji vedno pripravljeni, odvrne previdno prokurist.

Priznam, toda riziku smo izpostavljeni pri vsaki kupčiji. Velja pač, da pretehtamo razloge »za« in »proti« in si po tem uravnamo svoje sklepe. Ne verjamem, da bi dobili na angleški trg sladkor z Jave. Dovozi surovega sladkorja v Anglijo bodo v prihodnjem letu težko presegali 200 tisoč ton. V kritje svoje potrebe mora torej Anglija dobiti še en in eno tretino milijona s kontinenta. Vprašanje je zdaj le, ali in v koliki meri more kontinent kriti to potrebo.

Toda dozdej, papa, vendar nismo glede sladkorja občutili še nikakega pomanjkanja, in zlasti Nemčija bo prej ko slej s svojo obsežno produkcijo glavni dobavitelj Anglije, meni Ernst.

Ta trditev je prenagljena, in obenem popolnoma pozabljaš na posledice sladkorne konvencije, ki morajo kmalu nastopiti.

Ernst ga pogleda z nekoliko nevernimi očmi.

Ernst, ti si kadilec in ljubiš le svačice dobre kakovosti. Vem, da kadiš rajši eno svačico za 25 pfenigov, kakor 5 komadov po 5 pfenigov. Ako ti tedaj dovolijo tvoji dohodki le 25 pfenigov za svačice dnevno, se boš pač moral zadovoljiti z eno samo svačico. Kaj bi pa napravil, Ernst, ako bi ti nekega dne rekel tvoj dobavitelj svačic, da ti odstopi v prihodnje

tvoje fine svačice po 12½ pfenika komad?

»Z veseljem bi pokadil dve svačici, mesto ene papa!«

In s tem zvišal promet svojega dobavitelja pri sebi za 100 odstotkov! Kaj meniš, kaj se bo zgodilo pri milijonu družinah, ko je postal zdaj sladkor znatno cenejši, ker so odpravljene izvozne premije in odpadejo vsled teh premij nastali stroški?

»Na vsak način se bo porabilo več sladkorja!«

»Ne samo več, ampak mnogo več! zakliče z vno gospod Feldbach.

»Konsum bo torej narastel, in zvišati se bo morala količina, da bo krita svetovna potreba. Pomnožitev povpraševanj bo imela za nujno posledico zvišanje cene; ako pa bo letina v prihodnjem letu slabša od letošnje, smemo pričakovati celo prav znatno zvišanje.

Toda, če se zvišajo cene, se bo poraba zopet zmanjšala, pripomni Fric.

Moraš pa pomisliti, da se to ne bo zgodilo naenkrat, ampak le polagoma. Kako močno bo narastla poraba, se bo pokazalo šele po preteku nekoliko mesecev, na noben način pa ne pred začetkom druge polovice prihodnjega leta. In kako količino bodo mogle nemške sladkorne tovarne slaviti na razpolago za izvoz, se bo lahko dognalo šele koncem oktobra prihodnjega leta, torej, ko bo

pesna žetev pod streho, in pesa preizkušena glede njene vsebine sladkorja. Zelo je mogoče, da se položaj na trgu v bližnjih mesecih ne bo poseben izpremenil, toda na vsak način moremo preje pričakovati, da se bodo cene pomikale navzgor, kakor pa navzdol. Prehud padeč ne more nastopiti, ker bi imel za posledico močno pomnožitev porabe in tako tudi pomnoženje povpraševanja. Kakor rečeno, se bo sladkorna bitka odločila šele v zadnjih mesecih prihodnjega leta, in vsled tega tudi nisem za dobavne kupčije le za kratko dobo, ampak nameravam nakupiti večjo množino za dobavo v novembru-decembru prihodnjega leta. — No, gospod Krej, kako je zdaj vaše mnenje glede tega?

Priznati vam moram, da ste me izpreobrnil in zdaj sem sam mnenja, da ni pri takem špekulacijskem nakupu, kakršnega ste si vi zamislili, nobenega posebnega rizika. Seveda, v prihodnost ne moremo videti, pri stvari previdno, in na razočaranja moramo biti vedno pripravljeni.

Pri sedanjih cenah je komaj kaj govora o riziku, in odločil sem se, da kupim jutri tisoč vreč za november-december prihodnjega leta.

In če se kupčija posreči, napravimo prihodnje leto isto operacijo! zakliče Adolf.

»Prav, sinko moj, to odvisi edino le od razmer, ki pa bodo prihodnje-

deželo dragoceno. Umevno je, da se je posebno v zadnjih desetletjih selila prebivalstva podjetnega ruskega evropskega prebivalstva. To prebivalstvo se ne more duševno odtrgati od ostalega dela ruskega naroda, ne glede na to, da vežejo Sibirijo z evropsko Rusijo tudi gospodarski in politični obziri.

Z ujedinjenjem Sibirije z Rusijo se prične nova doba v ruski vzhodni politiki. Leninaova Rusija je postala dedinja skoraj vsega nekdanjega carstva, postala pa je dedinja tudi ruske ekspanzivne politike. Če se vrši ta politika danes pod imenom sovjetov in so ajeni duševni vodje novi ljudje, ne izpremeni nič na stvari. K tej dedščini pripada tudi tekmovalstvo z Japonsko. Japonska je silila obljubena dežela, ki išče zemlje za svoje nadštevilo prebivalstvo. Bližina Sibirije, njena redka naseljenost pri takih prirodnih bogastvih, leži pač japonskim imperijalistom na srcu, in trudijo se, da bi iztrgali to pokrajino iz območja Rusije. Toda ruska politika je usmerjena proti imperijalizmu Japoncev in pri tem ima svojega naravnega zaveznika v Kitajski, ki se mora tudi boriti z japonsko pohlepnostjo. Ako upoštevamo, da raste ruski vpliv tudi v vsej ostali Aziji, zlasti v muslimanskem svetu, tedaj je jasno, da se Japonska ne more ustavljati odločni volji ruskega naroda ako noče zabresti v nevarne pustolovščine, ki bi utegnile dovesti do revolucije tudi na japonskih otokih. Iz teh razlogov so se Japonci deloma umaknili iz vzhodne Sibirije, zapustili so Vladivostok, in tako sega danes Rusija od Baltiškega morja do Tihega oceana ter je tako prevzela dedščino carskega režima in ž njo tudi vse skrbi in vso odgovornost, za prosovanje ruskega naroda v Sibiriji.

Da si združevalno delo današnje Rusije še dovršeno, vendar moremo danes trditi, da ni predstavljala Rusija nikdar tako kompaktne in solidne sile, kakor jo predstavlja danes. Nemški pregovor o Rusiji, da je kolos na lončenih nogah, je bil resničen, kar nam je pokazala svetovna vojna. Kolos se je zrušil pod težkimi udarci vojne in njenih posledic, toda ni se zrušil za vedno. Današnji razvoj dogodkov nam to izpričuje. Ta kolos zopet vstaja iz razvalin, toda ko se dvigne, ne bo več kolos na lončenih, ampak na železnih nogah.

Izvoz in uvoz.

Uvoz vina v Švico. Pooblaščenca trgovska agencija v Ženevi obvešča, da je zabranila švicarska vlada uvoz vina v sodih do 13% alkohola, kakor tudi

ga leta ob istem času popolnoma druge, in tedaj velja kovati nove naklepe za prihodnost.

In razun tega najbrž ne bodo leto pozneje cene več tako visoke, meni Ernst, kajti, kakor zvišajo cene porabo, tako jo visoke znižajo. Ako pa pade poraba, padejo tudi cene.

In množina porabe gre zopet kvišku! ga prekinje gospod Feldbach, smeje se. »Vprašanje pa je, ali se bo narastla poraba zopet tako hitro znižala. Če se je ljudstvo navadilo na večjo množino sladkorja, se to ne da več omejiti kar čez noč. Prihodnja množina produkcije vsekakor ne bo mogla popolnoma zadostiti zahtevam konsuma, in resnično nizke cene sladkorja bomo smatrali kot bivšle. 27. novembra istega leta je notiral prvovrstni, 88odstotni produkt pesnega sladkorja 9.19 mark za 50 kg fob. Hamburg za dobavo v november-december prihodnjega leta, in gospod Feldbach je sklenil po tej ceni kupčijo za 5000 vreč po 100 kg netto.

To je bil pomenljiv dan v zgodovini trdke Feldbach, kot je menil Fric.

Tudi londonsko podružnico so obvestili o sklepu kupčije in jo naprosili, naj pridno pošilja poročila o vseh spremembah na angleškem sladkornem trgu, kakor tudi o dogodkih na zunanjih trgih.

(Dalje prih.)

mošt za sladka vina. Zabrana velja od 19. oktobra tega leta.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Trgovska pogajanja z Avstrijo. Te dni se bodo vršila trgovska pogajanja med našo državo in med Avstrijo.

IV. dunajski mednarodni semenj se bo vršil tudi leta 1923. Pomladanski semenj bo od 18. do 24. marca 1923.

Cene surovega železa v Nemčiji. Od 24. t. m. so v Nemčiji cene železu sledeče: hematit 130.829 mark, lito surovo železo I. 167.765, III. 107.235, luksemburška kvaliteta 102.992, ferossilicij 152.478 mark.

Industrija.

Češki radij na Angleškem. Češko-slovaška vlada je sklenila pogodbo z neko angleško družbo, da ji bo dobavila radij. V prvi pošiljki sta bila dva grama radija, ki ga je profesor dr. Soddy že odnesel s seboj na Angleško. Ako pomislimo, da se je moralo za ta dva grama predelati nič manj ko 600 ton jahimovske rude, potem nam je pač jasno, zakaj je radij tako zelo drag.

Obrt.

Odlikovanja obrtnikov na Pokrajinski obrtni razstavi v Mariboru.

99.) Leopold Widman, ključavničarski mojster, Guštanj, Koroško. 100.) Kurjava sistema »Iro« patent, Ivan Roglič, Maribor. 101.) Bratje Wudler, tovarna kovinskih izdelkov, Maribor, Meljska cesta 55. 102.) Fran Sorlini, jugoslovenska kovnica, v Varaždinu. 103.) Ferdo Babič, ključavničarski mojster v Mariboru, Kopaljska ulica 19. (za električno peč). 104.) Jožef Pfeifer ml. tovarna za kmetijske stroje, žage mline, motorje na bencin in surovo olje. Ivarna za železo in medenino v Hočah pri Mariboru. 105.) Josip Pfeifer, str. tovarna za mline in žage v Hočah pri Mariboru. 106.) »Elin« družba za električno industrijo, v Mariboru. 107.) Drnovšek in drug (Fran Rudl, Rošpah), izumitelj preše za vino in sadje, Maribor. 108.) Rado Nipič, kovinotiskarska industrija, Maribor, Slovenska ulica. 109.) Lovrenc Tomažič, kotlarski mojster v Mariboru, Sodna ulica. 110.) Henrik Oman, kotlarski mojster, Maribor, Glavni trg. 111.) Ivan Kollman, iznajditelj peči za kurjenje z žagovino v Slovenjgradcu. 112.) Stanko Mejovšek vrtnarsko olupševalnega društva za mesto Maribor, Koroščevo ulica. 113.) Anton Požar, vrtnarstvo, Maribor, Vrtna ulica 17. 114. Franc Urbanek, vrtnarstvo, Maribor, Kralj-Matjaževa ulica. 115.) »Vrt« vrtnarsko podjetje, Džamonja i drugovi d.z.o.z., Maribor, Čopova ulica. 116.) Društvo vrtnarjev in prijateljev vrtov za Maribor in okolico v Mariboru.

Srebrno kolajno in častno diplomu. 117. Teharska lesna industrija družba z o. z., Teharje pri Celju. 118. Josip Pajtlar, gačitelj živalij, Pekre pri Limbušu. 119. »Hitrozid« stavbena obrtna tvornica gradb. družba z o. z. v Mariboru. Karel Rojs, avt. stavbena tvrdka v Ormožu. 120. »Kamenit« tovarna umetnega škrija in elektrarna družba z o. z. Laško pri Celju. 121.

Kamnoseška industrijska družba v Celju. 122. Ivan Globan, čevljar za higijenično-ortopedičnonobuvalo, Zagreb, Ilica 148. a. 123. Ivan Potočnik, čevljarski mojster, Maribor, Mlinska ulica. 124. Jurj Čurin, čevljarski mojster v Ormožu. 125. Anton Marušič, usnar, Slov. Bistrica. 126. Ivan Bezjak, sedlarki mojster, Maribor. Cvetlična ulica 33. 127. Julijana Bračič, modni salon za dame, Maribor, Jože Vošnjakova ul. 20. 128. Josip Tomažič, civilni in vojaški krojač v Celju. 129. Cirila Milavc, modni salon za dame Ljutomer. 130. Josip Milavc, strugar, Ljutomer. 131. Joško Sagadin, mizararski mojster, Ptuj. 132. Franjo Kumer, ključavničarski mojster, v Mariboru, Pod mostom. 133. Josip Veselko, izkušeni podkovač, Središče ob Dravi. 134. Josip Pečar, kovač in veterinar, Meribor, Pod mostom. 135. Franjo Magerl, izdelovalka perila, Maribor, Koroška cesta. 136. Gustav Kocbek, umet. slikar, Rače pri Pragerskem. 137. Josip Stajnik, kolarski mojster, Maribor, Jugoslovanski trg 3. 138. Ignac Vauda, vrtnarstvo, Ptuj. 139. Ivan Jamec, vrtnarstvo in trgovina s semeni, Maribor, Razlagova ulica 11. 143. Ferdo Rogatsch, obrtnik cementnih izdelkov, Maribor, Franciškanska ulica. Bronasto kolajno in častno diplomu. 140. Franc Edelstein, mizararski mojster, Maribor, Krekova ulica. 141. Franjo Spes ml., stavbeno podjetje, Maribor, Linhartova ulica 18. 142. Franjo Ambrožič, slikarski mojster, Maribor, Grajska nlica 2.

Denarstvo.

Novi devizni pravilnik. Pomočnik fin. ministra g. Plavšič je podal sledeče informacije o novi devizni in valutni politiki: Novi pravilnik o devizah in valutah se vzame v pretres v ožji komisiji finančnega ministristva in bo objavljen koncem tega tedna. V glavnih črtah predvideva novi pravilnik nastopne izpremembe: Namesto dosedanjega odbora pri Narodni banki se ustanovi mešana komisija, obstoječa iz predstavnikov trgovinske in obrtne zbornice ter ostalih gospodarskih zavodov, ki bodo tvorili konzultativen organ. Razdeljevanje deviz in valut bo vršila posebna komisija, sestojča iz zastopnikov gospodarskih krogov, ki bo delovala v Zagrebu in v Beogradu, dočim bo kontrola nad vsemi posli vršil centralni urad v finančnem ministristvu. Regulacija prometa bo vodila posebna komisija, v kateri bodo zastopane vse gospodarske korporacije in odbori, ki bodo tvorili forum za proučevanje vprašanja harmonične ureditve izvoza in uvoza.

Z ozirom na to predvideva novi pravilnik nastopne naredbe: 1. Pravilnik za promet z devizami in valutami. 2. Naredbo o ustanovitvi komisije za regulacijo uvoza in izvoza. 3. Naredbo za obširna navodila bankam, uvoznikarjem, izvoznikarjem in občinstvu, ki bodo obsegala vse pravice in dolžnosti onih, ki poslujejo z devizami in valutami. 4. Naredbo o organizaciji tajnega centralnega urada za devize in valute v Beogradu.

Promet.

Prevoz živinske krme. Pokrajinska uprava za Slovenijo, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani, naznanja, da veljajo uverjenja za prevoz živinske krme po

znižani tarifni ceni iz Hrvatske, Vojvodine, Srema, vzhodne Slavonije, Podunavja in Bosne za vse progi državnih in južne železnice od 1. decembra t. l. dalje.

Za novi most čez Krko je ministrski komite odobril državno pomoč 100.000 Din občinu Cerklje.

Za gradbo železnice Ljutomer-Ormož je ministru saobračaja odobren prvi izdelek 1 milijon dinarjev.

Ureditev obmejnega prometa z Rumunijo. Na železniški konferenci med našimi in rumunskimi zastopniki v Subotici so se izvršili važni sklepi glede obmejnega prometa. Proga Bazijas-Bela Crkva-Vršac-Stara Moravica je bila doslej izven prometa, ker začenja v Rumuniji in teče potem skozi naš del Banata nazaj v Rumunijo. Na konferenci se je sklenilo, da se ta proga zopet otvori. Blago in druge tovarne pošiljke ta železnica za enkrat še ne bo sprejemala.

Prometne izpremembe. Prometna omejitev preko proge Koprivnica-Osijek v obeh smereh je zopet ukinjena.

Trgovski register.

V trgovniški register so se vpisale nastopne tvrdke: »Orijent«, mednar. trgovsko-spedicijska in skladišna d. d. v Mariboru, podružnica v Jesenicah, Tovarna verig. d. d. v Lescah pri Bledu, Hipotekarna banka jugosl. hranilnic v Ljubljani, Milave & drug. tvornica in prodaja metel v Ljubljani, »Pekol« veletrgovina z zobotrebi, d. z. o. z. v Ljubljani. Izbrisala se je tvrdka Badiura & Co. v Ljubljani.

V zadrugi register se je vpisala Zivinorejska zadruga v Predosljkih, r. z. z. o. z. Izbrisali sta se zadrugi: Zivinorejska zadruga v Mekinjah in Zivinorejska zadruga v Stari Loki.

Tržna poročila.

Žitni trg. Na novosadski produktni borzi so notirale žitu sledeče cene: pšenica 13.70—13.80 K, oves 10.73 K, ječmen 10.60—10.70 K, kuruza 12.80 K, pšenična moka (št. 0) 22.70 K. Tendence nespremenjena.

Zagrebski trg. Zagreb 29. novembra. Cene v kronah za 100 kg, postavno Bačka notirajo: Pšenica (76—77 kg) 1580 do 1620, stara kuruza 1350—1400, nova umetno posušena 1100—1120, v storžih 520—560, rž (71—72 kg) 1400 do 1500, ječmen za pivovarne 1500, za krmo 1350—1400, oves 1080—1120, pšani fižol 15—15.50, beli 1450—1500, pšenična moka »0« 23.75—24, »2« 22.75 do 23, »4« 21.75—22, za krmo 11 do 12 za kg, otrobi drobni 800, debeli 900 do 950. Tendence neizpremenjena. Promet znaten.

Kamnoolom ob železnici za izdelovanje brušnih kamnov se proda za 75 000 Din. Cenj. pon. na oglasni zavod Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa povravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **Jugo-Avto**, d. z. o. z. v Ljubljani.

BERSON

Gumijevi napetniki in podplati

Vam ohranijo obuvalo trpežno in lepo.

Dobe se v vsaki boljši trgovini z usnjem ter na debelo pri

Berson-Kaučuk d. d. Zagreb, Wilsonov trg 7.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATIK“

trgovina z železnino
in cementomLjubljana, Valvazorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühlsen)
nasproti Križanske cerkve.**Na debelo!****MANUFAKTURA**Trikotaža za otroke, vse
vrste zimskega perila, no-
gavice, robci, odeje, bom-
baž za odeje, i. t. d.po
najnižjih dnevnih cenah

pri

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor

Aleksandrova cesta št. 13
prej „Merkur“**2 trgovska pomočnika**naobražena, in sicer enega posebno za
manufakturno, drugega za mešano blago,
sprejme **Franc Lipej**, trgovina z
manufakturnim in mešanim
blagom v Brežicah. Strojepisja in
knjigovodstva večji imajo prednost.**Mavec - gips**portland- in roman-cement, apno,
opeko, umetni škrlj, strešno in
izolacijsko lepenko, watprof, kar-
bolinej, drvocement, razne žeblice

nudi po najnižji ceni

Kosta Novakovič in dr.veletrgovina s stavbenim
materijalom**Ljubljana,**

Miklošičeva cesta št. 13.

Prevzame se tudi izpeljava xylo-
litnih tlakov.**P. n. Trgovcem, tovarnarjem, stavbenikom in obrtnikom**naznanjam, da sem prevzel za celo Slovenijo generalno zastopstvo
tvrde: Zjedinenje foverne konoplje in vrvarskih izdelkov, Balković i Bač-
Bodrog d. d., Zagreb, tovarna v Zagrebu in Miletiću-Bačka. Imel bom tudi veliko
komisijsko skladišče vsega v to stroko spadajočega blaga v Ljubljani tako, da mi
bode mogoče vsako naročilo točno, solidno ter po konkurenčnih cenah izvršiti.
Med drugimi izdelki izdeluje tovarna štrange, cuneline, uzde, vrvi za: seno,
prtljago, stavbenike, zvonove, perilo i. t. d. vrvice v klopičih v zavitkih, dreto,
vreče, juta-platno i. t. d. Zahtevajte vzorce in cenike. O. g. engrosisti prime'en popust.**ALBIN TURK**, agentura in komisijska trgovina
Ljubljana Prešernova ulica 48**Maraskino Morpurgo**časiča tega delikat-
nega likerja je ne-
popisen užitek!Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in druge izbrane likerje,
žganja, ekstrakte in sirupe.

Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija V. Morpurgo, Split.

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

Zahtevajte**„MEDICINAL KONJAK“**

z znamko

„Alko - modri križec“

in najfinejše krem likerja!

„ALKO“, Ljubljana-Kolizej**Tomaževa žlindra, kalijeva
sol, kajnit, koks za kovače
in livarne, bencin in ameri-
kanski petrolej vedno v zalogi.****TONEJC & ROZMAN
MARIBOR.**

Ali ste že okusili

„LUKUL“???naš prvi, edini domači juhini iz-
vleček (zabela), kateri**prekosi**vsled izdatnosti okusa in cene
vse druge izdelke.

Izdeluje „LUKUL“, d. z o. z. Ljubljana.

Zahtevajte v vseh trgovinah! Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

Underwoodnajboljši ameriški pisalni
stroj sedanjosti**Opalograph**razmnoževalni aparat
razmnožuje strojno in
ročno pisavo potom ne-
izrabljive stekl. plošče

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradšče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Tovarna klobukov „ŠEŠIR“

d. d. Škofja Loka

izdeluje najfinejše klobuke vseh vrst iz zajčje dlake

Specijaliteta: velur klobuki.

Kupuje tudi vsako množino zajčjih kož.

Z našega skladišča v Ljubljani nudimo, dokler traja zaloga:

Potkve za konje;

„Styria“ kavine mlinčke;

Vile, jeklene, z 4 rogmi, 12" dolge;

Kladiva za gramoz (Schotterschlägel);

Cveke za pete v zabojih po 50 kg;

„Puch“ kolesa;

Svinčnike, znamke „Staedler“.

Cene zelo ugodne!

„SINTA“Industrijska in trgovska družba
z o. z., Ljubljana, Miklošičeva c. 15